

2. Оптимізація інформаційно-навчального забезпечення навчання англомовних студентів-іноземців / І.В. Міщенко, Т.М. Запорожець, М.Ю. Жукова [та ін.] // Сучасні технології навчання у підготовці медичних кадрів: матеріали навчально-методичної конференції. – Полтава, 2008. – С. 112–114.
3. Новіков В.М. Методологічні та організаційні особливості роботи зі студентами англомовної форми навчання на кафедрі ортопедичної стоматології та імплантології / В.М. Новіков // Сучасні технології навчання у підготовці медичних кадрів: тези доп. навчально-методичної конференції. – Полтава, 2008. – С. 118.

ДИНАМІКА УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ 3-5 КУРСІВ З ФАХУ «ОРТОДОНТІЯ»

Смаглюк Л.В., Карасюнок А.Є., Білоус А.М.

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія»

Представлений аналіз успішності студентів з ортодонтії за три роки її вивчення, який дозволив виявити підвищення рівня знань студентів із предмета, що вказує на правильну організацію навчального процесу на кафедрі та доцільність використання сучасних форм і методів навчання.

The article presents an analysis of students' progress on the orthodontics during three years of its study, which revealed an improvement in the level of students knowledge on this subject. This indicates the correct organization of the educational process at the department and the appropriateness of using new modern forms and methods of teaching.

Ключові слова: аналіз успішності студентів, підвищення якості навчання.

Розвиток сучасної медичної освіти в Україні спрямований на підвищення якості освіти випускників вищих медичних навчальних закладів, що вимагає нових підходів до організації навчального процесу та контролю знань, навичок і вмінь студентів. Особливо уважного ставлення студентів до дисципліни вимагають викладачі профільних кафедр. Саме до вказаної групи належить кафедра ортодонтії.

Однією з важливих складових навчального процесу є контроль знань, навичок і вмінь студентів. Контроль та оцінка в будь-якому виді людської діяльності завжди суттєво впливають на її якість та ефективність, на ставлення людини до виконання обов'язків, на розвиток почуття відповідальності за стан справ. Контроль знань виконує дві основні функції: контроль у процесі навчання з метою корекції цього процесу і контроль результатів навчання для оцінки його ефективності. Результати аналізу дають дуже важливий матеріал для подальшого вдосконалення методики аналізу академічної успішності студентів.

Нині, в епоху інформаційного суспільства, актуальним стає питання щодо зниження успішності студентів. Слід зауважити, що успішність навчального процесу у вищій школі залежить не тільки від студента, а й від іншої важливої ланки в системі освіти – викладача, його прагнення донести до майбутніх колег нагальну й необхідну для обраного фаху інформацію. Оскільки в площині навчального процесу студент є мінливим суб'єктом, викладач мусить уміти пристосовуватися до змін, здібностей, нових інтересів, бути щирим та уважним. А викладач має організувати навчальний процес так, щоб студент без примусу прагнув до самостійного засвоєння знань. При цьому студент має оцінювати свій рівень підготовки, самостійно обирати методи навчання і визначати рівень засвоєння знань. Цьому суттєво сприяє система контролю знань, навичок і вмінь студентів у процесі фахової підготовки. Переорієнтування навчального процесу на самостійну позааудиторну роботу студента спонукає викладачів спрямовувати зусилля на те, щоб раціонально спланувати її, адже якість підготовки майбутнього лікаря значною мірою залежить від рівня організації цього виду навчальної діяльності студента та контролю за її ефективністю.

Тому метою нашого дослідження стало проведення аналізу успішності студентів протягом усього навчання на кафедрі ортодонтії. Були проаналізовані середні бали студентів з предмета за три роки вивчення ортодонтії.

Вивчати ортодонтію починають студенти III курсу стоматологічного факультету. Перші теми, які вони опановують, присвячені нормальному розвитку і функціонуванню зубо-щелепної системи людини. Ці знання є найважливішим базисом, укрив необхідним для роботи лікарям, незалежно від фаху. Моделювання професійних умінь майбутнього лікаря-ортодонта є складовою цілісного навчального процесу. Першим кроком у цьому напрямі стає розвиток початкового недиференційованого інтересу до певного виду діяльності – головного в професійній мотивації. Повноцінне ж засвоєння базових знань дозволяє формувати позитивні професійні орієнтації, які дають змогу побудувати у свідомості студента ідеальну модель майбутньої фахової діяльності, що слугуватиме еталоном у професійному саморозвитку. Наступним кроком буде активне формування професійних умінь, необхідних для практичної діяльності. Базові знання, отримані студентами на 3 курсі, дають можливість розвивати в них клінічне мислення, що забезпечує успіх у роботі майбутнього фахівця при встановленні діагнозу та побудові схеми лікування.

Педагоги кафедри ортодонтії широко використовують сучасні форми і методи навчання, які дають можливість підвищити якість освіти. З цією метою був створений і виданий навчальний посібник-атлас «Базовий курс ортодонтії» [2]. У ньому викладені матеріали щодо оптимізації вивчення актуальних у академічному і науково-практичному аспектах питань ортодонтії.

Для оцінки знань студентів нами проведений динамічний аналіз успішності студентів одного курсу протягом 3 років (2014-2015, 2015-2016, 2016-2017 навчальних років). За отриманими результатами, середній бал з предмета після 3 курсу (2014-2015 н.р.) склав 3,7 бала. Для аналізу обчислювали середні дані з поточних оцінок та результатів підсумкового модульного контролю всіх студентів курсу. Для студентів, які перший рік вивчають ортодонтію, отриманий середній бал можна вважати прийнятним.

На 4 курсі студенти продовжують вивчати дисципліну протягом 1 семестру. Навчання закінчується складанням іспиту. Модуль, що вивчається на 4 курсі, присвячений вивченню аномалій і деформацій зубо-щелепної системи. Основним змістом навчання стають дії, операції, що зіставляються з проблемою, яку потрібно розв'язати. За такого підходу навчальна діяльність набуває дослідницького і практично-перетворювального характеру. Тому напи-

сання історії хвороби ортодонтичного хворого з аномаліями окремих зубів, зубних дуг чи аномаліями прикусу, передбачене робочою програмою з дисципліни «Ортодонція» для студентів IV курсу стоматологічного факультету в ролі системотворчого блоку в процесі самостійної роботи студентів на кафедрі ортодонції, є обов'язковим. Важливим моментом такого підходу до формування клінічного досвіду студента є прямий доступ до клінічної ситуації [4], але активна самостійна робота студентів можлива тільки за наявності серйозної та стійкої мотивації. Найсильніший мотивувальний фактор – підготовка не тільки до іспиту, а й до подальшої ефективної професійної діяльності. Одним із методів активізації навчальної діяльності може служити створення проблемної клінічної ситуації. Проблемні ситуації ставлять студента перед необхідністю вибору в процесі прийняття рішення, що формує не тільки його волю, а і мислення. Для полегшення виконання такої складної і важливої роботи співробітниками кафедри ортодонції ВДНЗУ «УМСА» створено початкову базу в цьому напрямі та розроблено навчально-методичний посібник «Історія хвороби ортодонтичного пацієнта». У посібнику на сучасному методичному рівні викладені загальні питання клінічного обстеження ортодонтичного пацієнта та необхідні параклінічні дослідження, що дозволяють студенту структурно правильно оформити академічну історію хвороби, яка оцінюється викладачем під час проведення поточного контролю на практичних заняттях чи підсумкового модульного контролю [1].

Середній бал студентів цього курсу після закінчення 7 семестру (2015-2016 н.р.) склав 3,8 бала. Аналіз виявив незначне зростання успішності студентів (на 0,1 бала). Для визначення успішності студентів були обчислені середні дані з поточних оцінок і результати іспиту.

Вивчення ортодонції студентами 5 курсу – наступний крок у формуванні спеціаліста. Викладання ортодонції проводиться систематизовано, послідовно від нижчого до вищого ступеня навчання. При цьому кожний елемент вивченого студентами навчального матеріалу ґрунтується на засвоєних знаннях та опанованих навичках і є їх логічним продовженням. Важливим засобом забезпечення послідовності в засвоєнні знань та опануванні практичних навичок стало проведення систематичного поточного і підсумкового контролю, узагальнення раніше вивченого та систематичне оцінювання знань, навичок і вмін студента.

Практична підготовка студентів 5 курсу охоплює вміння проводити клінічне обстеження хворого, визначати необхідний обсяг параклінічних досліджень та оцінювати їхні результати. Під час виробничої лікарської практики з дитячої стоматології студенти 5 курсу ведуть щоденники, в яких передбачений стислий запис історії хвороби ортодонтичних пацієнтів, що відвідували лікаря-ортодонта, та заповнення одного екземпляра повної історії хвороби первинного пацієнта [3]. На основі провідного симптому і діагностичного алгоритму вони мають установлювати ймовірний діагноз та будувати план лікування хворого з урахуванням клінічних особливостей, віку пацієнта, наявності ускладнень і супутніх хвороб. Ці матеріали стають підставою для складання підсумкового модульного контролю з виробничої практики, розширюють світогляд майбутнього лікаря, формують клінічне мислення, необхідне для подальшого вдосконалення знань.

За отриманими результатами, середній бал студентів з ортодонції після завершення 5 курсу (2016-2017 н.р.) склав 3,99 бала. Таке підвищення рівня успішності може свідчити про позитивну динаміку навчального процесу на кафедрі. Регулярний контроль за рівнем знань студентів протягом навчання допомагає корегувати цей процес, а широке використання сучасних форм і методів навчання дає можливість підвищити якість освіти.

Список використаних джерел

1. Смаглюк Л.В. Академічна історія хвороби з ортодонції / Л.В. Смаглюк, Н.В. Куліш, А.Є. Карасюнок. – Полтава : ПП«Бліц Стайл», 2017. – 124 с.
2. Смаглюк Л.В. Базовий курс ортодонції : посібник-атлас / Л.В. Смаглюк, Н.В. Куліш, О.В. Лучко. – Полтава : ПП«Астра», 2015. – 198 с.
3. Смаглюк Л.В. Координація самостійної роботи студентів у рамках компетентнісного підходу в організації навчального процесу в вищих медичних закладах / Л.В. Смаглюк, Н.В. Куліш, А.Є. Карасюнок // The unity of science. – 2017. – March. – С. 33–35.
4. Організація індивідуально-дослідницької самостійної роботи студентів під час написання історії хвороби ортодонтичного пацієнта – компетентнісний підхід в якості підготовки спеціалістів / Л.В. Смаглюк, Н.В. Куліш, А.Є. Карасюнок [та ін.] // Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів : навч.-наук. конф. з міжнар. участю, 23 бер. 2017 р. : матеріали конф. – Полтава, 2017. – С. 153–154.

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЧЕРЕЗ ОВОЛОДІННЯ СПЕЦІАЛЬНИМИ ФАХОВИМИ КОМПЕТЕНТНОСТЯМИ

Смаглюк Л. В., Трофименко М. В., Воронкова Г. В., Ляховська А. В.

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія»

Висвітлені сучасні компетентності випускників вищих медичних навчальних закладів. Рекомендовано створення компетентностей щодо ортодонції як окремого розділу стоматології. Визначена роль практично-орієнтованого іспиту в оцінці компетентностей.

The article highlights the modern competences of graduates of higher medical educational institutions. Creating competences for orthodontics as a separate section of dentistry is recommended. The role of a practical-oriented exam in assessing acquired competencies is determined.

Ключові слова: медична освіта, фахові компетентності.

Провідна мета сучасної освіти – підготовка кваліфікованого фахівця, конкурентоспроможного на ринку праці, компетентного, здатного до ефективної роботи за фахом на рівні світових стандартів, готового до соціальної мобільності, постійного професійного зростання, навчання протягом усього життя (Lifelong learning). Необхідність